

ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

*С.О. Геращенко, к. е. н., доцент, ДВНЗ «Національний гірничий університет»,
gerashenko75@mail.ru*

Методологія дослідження. Результати отримані за рахунок застосування методів: аналізу і синтезу – при дослідженні обсягів, динаміки і структури прямих іноземних інвестицій в Україні; експертних оцінок – для визначення інвестиційної привабливості української економіки; систематизації та узагальнення – для оцінки інвестиційного клімату; статистичного аналізу – при з'ясуванні сучасного стану іноземного інвестування в Україні.

Результати. Визначено пріоритетні галузі іноземного інвестування в Україні та показано основних інвесторів, домінуючим серед яких в останні роки є Кіпр.

Встановлено причини низького рівня інвестиційної активності іноземних інвесторів в українській економіці, а саме: корумпованість державних та судових органів, що породжує вибіркове судочинство в країні; низька ефективність діяльності державних інститутів; неврегульованість корпоративних відносин; низький рівень специфікації та захисту прав власності; відсутність верховенства права та рівності всіх перед законом.

Проаналізовано рейтинги інвестиційної привабливості України, зокрема Doing business (Світовий банк та Міжнародна фінансова корпорація (IFC), індекс інвестиційної привабливості (Європейська Бізнес Асоціація (ЄБА), Індекс глобальної конкурентоспроможності (Global Competitiveness Index, (GCI), індекс сприйняття корупції (Transparency International). На основі статистичних даних щодо інвестиційної привабливості продемонстровано, що не зважаючи на певне покращення окремих індексів, інвестиційний клімат в Україні все ще залишається несприятливим для інвестування.

Новизна. Встановлено причини низької інвестиційної привабливості української економіки. З'ясовано, що найбільш негативно на стан іноземного інвестування в країні впливають інституціональні чинники, пов'язані з домінуванням групових інтересів при прийнятті урядових рішень та опортуністична поведінка чиновників.

Практична значущість. Дослідження складових інвестиційного клімату в українській економіці створює підґрунтя для виявлення основних проблем національного інвестиційного середовища і дозволяє враховувати ці змінні при прийнятті інвестиційних рішень, а також надати рекомендації щодо покращення інвестиційної привабливості економіки України.

Ключові слова: інвестиції, прямі іноземні інвестиції, інвестиційний клімат, інвестиційні ризики, індекси інвестиційної привабливості.

Література

1. UNCTAD. World Investment Report 2015: [Електр. ресурс] / Режим доступу: http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2015overview_ru.pdf

UNCTAD. *World Investment Report 2015* [World Investment Report 2015] [Elektr. resurs] / Rezhim dostupu: http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2015overview_ru.pdf.

2. Гаврилюк О. В, Інвестиційний імідж та інвестиційна привабливість України//Фінанси України. – 2008. – №2. – с.68-81

Gavrilyuk O. V. *Investitsiyniy Imidzh ta Investitsiyna privablivist Ukraini* [Investment image and investment attractiveness of Ukraine] // Finansy Ukrainy. – 2008. – №2. – P. 68–81

3. Малютін О. К. Концепція поліпшення інвестиційного клімату в Україні // Фінанси України. – 2011. – № 11. – С. 41.

Malutin O. K. *Kontsepsia polipshennya investitsiynogo klimatu v Ukraini* [The concept of improving the investment climate in Ukraine] // Finansy Ukrainy. – 2011. – №11. – P. 41

4. Славянов А. С. Прямые иностранные инвестиции как фактор необратимых процессов в экономических системах периода трансформации// Экономический анализ: теория и практика. – 2011. – №25(232). – С. 32–39.

Slavyanov A. S. *Pryamyie inostrannyye investitsii kak faktor neobratimyyih protsessov v ekonomicheskikh sistemah perioda transformatsii* [Foreign direct investment as a factor of irreversible processes in economic systems of the transformation] // Ekonomicheskii analiz: teoriya i praktika. – 2011.–№25(232).– P. 32–39.

5. Y. Petrunia, S. Gerashchenko. Direct foreign investments in the frame of Ukraine's investments potential development // Єдина Європа: нові виклики United Europe: new challenges: ДВНЗ «НГУ», м. Дніпропетровськ; Вища банківська школа, м. Вроцлав; наук. Ред. О. І. Амоша. – Д. : НГУ, 2012. – С. 86–94. Текст англ. мовою.

Y. Petrunia, S. Gerashchenko. *Direct foreign investments in the frame of Ukraine's investments potential development* [Direct foreign investments in the frame of Ukraine's investments potential development] // Edyna Evropa: novi vyklyky. United Europe: new challenges: DVNZ «NGU», m. Dnipropetrovsk; Vyspcha bankivska shkola, m. Vrotslav; nauk. Red. O. I. Amosha. – D. : NGU, 2012. – P. 86–94. Tekst angl. movoyu.

6. Сайт «Doing Business» [The Website «Doing Business»] [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.doingbusiness.org>.

Sayt «Doing Business» [Elektronniy resurs] / Rezhim dostupu: <http://www.doingbusiness.org>.

7. Сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Sayt Derzhavnoyi sluzhbi statistiki Ukraini [The website of the State statistics service of Ukraine] [Elektronniy resurs] / Rezhim dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

8. Сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua/index/fdi/>

Sayt Ministerstva Financiv Ukraini [The website of the Ministry of Finance of Ukraine] [Elektronniy resurs] / Rezhim dostupu: <http://index.minfin.com.ua/index/fdi/>

9. Сайт Національного банку України. Платіжний баланс України// [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=24491388>.

Sayt Natsionalnogo Banka Ukrayini [The website of the National Bank of Ukraine] [Elektronniy resurs] /
Rezhim dostupu: <http://www.bank.gov.ua./doccatalog/document?id=24491388>

10. Иностранные банки в Украине. Хроники отступления [Elektronniy resurs] / Rezhim dostupu: <http://finance.liga.net/banks/2013/9/18/infografica/35556.htm>

Inostrannyye banki v Ukraine. Hroniki otstupleniya [Foreign banks in Ukraine. Chronicles retreat]
[Elektronniy resurs] / Rezhim dostupu: <http://finance.liga.net/banks/2013/9/18/infografica/35556.htm>

11. Звіт голови Національного банку України перед Верховною Радою// [Elektronniy resurs] / Rezhim dostupu: <http://bankir.ru/novosti/20150306/ukraina-iz-za-bankrotstva-bankov-v-2014-2015-gg-poteryala-9-mlrd-ili-pochti-9-vvp-nbu-10099795/>

Zvit golovy Natsionalnogo Banka Ukrayini pered Verkhovnou Radou [The report of the chairman of the National Bank of Ukraine before the Verkhovna rada] [Elektronniy resurs] / Rezhim dostupu: <http://bankir.ru/novosti/20150306/ukraina-iz-za-bankrotstva-bankov-v-2014-2015-gg-poteryala-9-mlrd-ili-pochti-9-vvp-nbu-10099795/>

12. **European Business Association** Індекс інвестиційної привабливості
http://www.eba.com.ua/static/indices/iai/EBA_Investment_Attractiveness_Index_4th_quarter_2015_UA.pdf
European Business Association. Indeks Investitsiynoyi privablivosti [The index of investment attractiveness]
[Elektronniy resurs] / Rezhim dostupu: http://www.eba.com.ua/static/indices/iai/EBA_Investment_Attractiveness_Index_4th_quarter_2015_UA.pdf

13. Звіт про глобальну конкурентоспроможність України у 2015 р. [Elektronniy resurs] Rezhim dostupu: <http://reforms.in.ua/ua/news/ukrayina-u-reytyngu-globalnoyi-konkurentospromozhnosti-2015>

Zvit pro globalnu konkurentospromozhnist Ukrayini u 2015 r. [The global competitiveness report of Ukraine in 2015] [Elektronniy resurs] /Rezhim dostupu: <http://reforms.in.ua/ua/news/ukrayina-u-reytyngu-globalnoyi-konkurentospromozhnosti-2015>

14. Corruption perceptions index [Elektronniy resurs] / Rezhim dostupu: <http://cpi.transparency.org/cpi2015>

Corruption perceptions index [Corruption perceptions index] [Elektronniy resurs] / Rezhim dostupu: <http://cpi.transparency.org/cpi2015>

15. Всемирный экономический форум. Рейтинг глобальной конкурентоспособности 2015.
[Elektronniy resurs] Rezhim dostupu: <http://gtmarket.ru/ratings/global-competitiveness-index/info>

Vsemirnyy ekonomicheskyy forum: Reyting globalnoy konkurentosposobnosti 2015. [The global competitiveness ranking 2015] [Elektronniy resurs] /Rezhim dostupu: <http://gtmarket.ru/ratings/global-competitiveness-index/info>